

Низомнома **дар бораи ташкили таҳсил дар хона дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

1. Муқаддима

1. Низомномаи мазкур тартиби ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдудро (нобино, биноияшон суст, дершунаво, шунавоияшон суст, кар ва гунг, аз ҷиҳати аклонӣ заиф), ки илова ба имкониятҳои маҳдудашон бинобар сабаби осебияти узвҳои ҳаракаткунанда ба муассисаҳои таълимӣ рафта наметавонанд, тибқи пешниҳоди машваратгоҳҳои психологӣ-тиббӣ-педагогии (МПП) муайян мекунад.

2. Низомномаи мазкур дар асоси Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» (моддаи 22, банди 4), Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъҷубон», Концепсияи миллии таҳсилоти фароғир (инклюзивӣ) барои кӯдакони имконияташон маҳдуд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015, «Низомномаи муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия гардидааст.

3. Таҳсил дар хона раванде мебошад, ки омӯзиши барномаҳои таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ барои кӯдакони имкониятҳои маҳдудро, ки ба муассисаҳои таълимӣ рафта наметавонанд, ба роҳ меонад.

4. Мутобиқ ба талаботи санадҳои байналмилалӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқ ва пешниҳоди Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон кӯдаконе, ки гирифтори бемориҳои соматикӣ, баъдичарроҳӣ, пӯст, асаб, равонӣ буда, имкони рафтан ба мактаб ва иштирок ба дарсхоро надоранд, ҳуқуқ ба таҳсил дар хонаро мегиранд.

5. Ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд, ки ба муассисаҳои таълимӣ рафта наметавонанд, имконият медиҳад, ки барномаҳои таълимӣ дар асоси стандартҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути истифодаи технологияи навини соҳаи таълим аз худ карда шаванд.

6. Ҳангоми ташкили таҳсил дар хона тамоми хароҷот аз ҳисоби маблағҳои барои соҳаи пешбинишуда тавассути мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти идоракунии соҳаи маориф дар шаҳру ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

2. Асоси ҳуқуқии ташкили таҳсил дар хона

1. Принсипҳои асосии ташкили таҳсил дар хона, ҳуқуқ ва вазифаҳои иштирокчиёни раванди таълим тибқи ҳуҷҷатҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

- Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъҷубон», Концепсияи

миллии таҳсилоти фарогир (инклюзивӣ) барои кӯдакони имконияташон маҳдуд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2011-2015, «Низомномаи муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ва Низомнома дар бораи тартиби ташкили таҳсилоти фарогир (инклюзивӣ) барои кӯдакони имконияташон маҳдуд дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон;

-дараҷаи «кӯдак-маъҷуб» вобаста аз дараҷаи осеби фаъолияти ҷисм ва маҳдудияти коршоямӣ ба шахсони то 18 сола. Дар асоси пешниҳоди мақомоти давлатии муассисаҳои тиббӣ-ичтимоӣ ва пешниҳоди машваратгоҳҳои психологӣ-тиббӣ-педагогии (МПП) эътирофи шахсони дорои имконияти маҳдуд;

-эътиборнокии ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқии дар замони шӯравӣ қабулгардида барои ин категорияи одамон;

-нақшаи таълимии Вазорати маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба омӯзиши фанҳое, ки барои кӯдакони дорои имконияти маҳдуд дар хона муқаррар карда шудаанд.

2. Вобаста ба масъалаи мазкур дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳа, мақомоти идоракунии соҳаи маориф (раёсат ва шӯбаҳои маорифи вилоят ва шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ) метавонанд ҳуҷҷатҳои танзимкунандаи ташкили таҳсил дар хонаро барои худ, аз қабili таҳияи Низомномаи мактаб оид ба ташкили таҳсил дар хона ва ғайра таҳия намоянд.

3. Ташкили таҳсил дар хона

1. Таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд (дар шакли таҳсили муқаррарӣ ва ё истифодаи технологияи навин-фосилавӣ) дар асоси Низомномаи мазкур бо фармоиши роҳбари муассисаи таълимӣ дар мувофиқа бо мақомоти маҳаллии идоракунии маориф (раёсат ва ё шӯбаи маориф) ба амал бароварда мешавад.

2. Таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдудро метавон аз ҷониби муассисаи таълимии маҳали зисти ӯ ва ё муассисаи таълимии ба маҳали зисти ӯ наздик ташкил кард.

3. Дар ҳолати бемории падару модари кӯдакони имконияташон маҳдуде, ки барои онҳо тибқи пешниҳоди муассисаҳои тиббӣ шакли таҳсил дар хона пешбинӣ гардидааст, ҷиҳати беназорат намондани онҳо, метавонанд новобаста аз теъдоди хонандагони синф ба муассисаи таълимии маҳали зисташон муваққатан интиқол дода шаванд.

4. Таҳсили кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона тибқи Низомнома дар бораи ташкили таҳсил дар хона, Нақшаи таълимии тақягоҳӣ барои таҳсили кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона бо фармоиши маъмурияти муассисаи таълимӣ ба амал бароварда мешавад.

5. Ташкили таҳсили кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона дар асоси аризаи расмӣ падару модари (шахсони онҳоро ивазкунанда) онҳо ба унвони роҳбари муассисаи таълимӣ ва пешниҳоди машваратгоҳҳои психологӣ-тиббӣ-педагогии (МПП) мебошад.

6. Дар мактабҳое, ки таҳсил дар хона ташкил карда мешавад, барои падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ҷиҳати омодагии касбии онҳо метавон марказҳои омӯзишӣ-машваратӣ ташкил намуд.

7. Таҳсил дар хона метавонад дар шакли синфи махсус (ҳангоми дар синф мавҷуд будани 8 нафар, гурӯҳӣ (то 4 нафар) ва фардӣ бошад. Шакли таълим аз ҷониби муассисаи таълимӣ мутобик ба нишондодҳои тиббӣ муайян карда мешавад. Дар ин сурат машғулиятҳо барои кӯдакон метавонанд ҳам дар шароити мактаб ва ҳам дар шароити хона ташкил гарданд.

8. Микдори хонандагон дар синфҳоро (гурӯҳҳо, зергурӯҳҳо) дар мактабҳое, ки таҳсил дар хона ташкил карда мешавад, вобаста ба хусиятҳои хонанда, меъёрҳои санитарӣ ва шароит барои фаъолияти раванди таълим, оинномаи мактабҳое, ки дар онҳо таҳсил дар хона ташкил карда мешавад, муайян мекунад.

9. Падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) дар интиҳоби мактаб оид ба ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд ва омӯзгорон мустақил мебошанд.

10. Тибқи дархости расмӣ падару модари (шахсони онҳоро ивазкунанда) кӯдакони имконияташон маҳдуд метавон аз қисмати мактабии Нақшаи таълимӣ фанҳое, ки дар дар Нақшаи таълими таъягоҳӣ барои таҳсил дар хона пешбинӣ нагардидаанд (технология, технологияи информатсионӣ, тарбияи ҷисмонӣ ва ғайра), истифода карда шаванд.

12. Ҳангоми набудани имконияти кадрӣ ҷиҳати ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд, маъмурияти мактаб метавонад аз омӯзгороне, ки (бо назардошти доштани таҳсилоти педагогӣ ва собиқаи корӣ) дар муассисаи таълимии мазкур кор намекунанд, истифода барад.

13. Барои ҳар як кӯдаки имконияташ маҳдуде, ки дар хона таҳсил мекунад, нақшаи таълимии инфиродӣ сохта мешавад.

14. Аттестатсия аз синф ба синфгузаронӣ ва хатми кӯдакони имконияташон маҳдуде, ки дар хона таҳсил мекунанд, тибқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи маориф” ба амал бароварда мешавад.

15. Хатмкунандагони синфи 9, ки аз рӯи барномаҳои таҳсил дар хона таълим гирифтаанд ва барномаҳои зинаи муассисаи таҳсилоти умумии асосиро бомуваффақият азхуд кардаанд, ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти умумии асосӣ дода мешавад.

16. Хатмкунандагони синфи 11, ки аз рӯи барномаҳои таҳсил дар хона таълим гирифтаанд ва барномаи зинаи мактаби таҳсилоти миёнаи умумиро бомуваффақият азхуд кардаанд, ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи таҳсилоти миёнаи умумӣ дода мешавад.

17. Аз сабаби он ки таҳсили кӯдак дар хона, дар баъзе ҳолатҳо ба ҷудокунии кӯдак аз ҷамъияти кӯдакон меоварад ва ҳамгироии ӯро бо ҷомеа мушкил мегардонад, барои кӯдакони саломатиашон осебёфта метавон шакли ташкили раванди таҳсилро дар мактаб ҳамчун таълим дар хона низ истифода намуд (дар ҳолатҳои истисноӣ).

18. Дар ҷадвали воҳидҳои кори муассисаҳои таълимие, ки шакли таҳсили хонагиро истифода менамоянд, вазифаҳои зерин бояд ворид карда шаванд:

- педиатр;
- хоҳари шафқат;
- барқароркунанда (реабилитолог);
- духтури асаб (психотерапевт);
- муаллим-логопед;
- муаллим-дефектолог;
- муаллим-равоншинос;
- муаллим-равоншинос бо ихтисоси раваншиноси иҷтимоӣ (социальный психолог).

19. Мазмуни таҳсилот дар чаҳорҷӯбаи шакли мазкур мустақилона тавассути барномаҳои таълимии қабулгардида ва амалишавандаи муассисаҳои таълимӣ, дар асоси барномаҳои таълимии намунавии аз ҷониби Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи стандартҳои давлатии таҳсилот омода гардида, муайян карда мешавад.

20. Муҳлати азхудкунии барномаҳои таълимӣ барои таҳсил дар хона дар муқоиса нисбат ба муассисаҳои таҳсилоти умумӣ метавонанд кам ва ё зиёд карда шаванд, аммо барои хонандагони имконияташон маҳдуд дар муқоиса бо муҳлати азхудкунии онҳо дар муассисаҳои махсуси (ислоҳӣ-коррекционӣ) таҳсилоти умумӣ баръакс.

21. Раванди таълиму тарбия дар шароити таҳсил дар хона аз ҷониби мутахассисон дар соҳаи педагогикаи ислоҳӣ (коррекционной педагогика), омӯзгорон ва мураббӣни аз курсҳои бозомӯзии мувофиқ гузашта, амалӣ карда мешавад. Бо мақсади ҳифз ва беҳдошти саломатии хонандагон чорабиниҳои пешгирӣ-табобатӣ, машғулиятҳои фардии ислоҳӣ гузаронида мешавад. Дар ин ҳолат метавон қисме аз машғулиятҳоро дар хона ва қисме берун аз он, аз ҷумла дар мактаб гузаронида шаванд.

22. Нақшаи таълимии таҳсил дар хона дар асоси нақшаи таълимии таъғоҳии муассисаҳои таҳсилоти умумӣ бо назардошти пешниҳоди машваратгоҳҳои психологӣ-тиббӣ-педагогӣ (МПТП) ва хоҳиши падару модари хонандагон (шахсони онҳоро ивазкунанда) таҳия карда мешавад. Дар давоми соли таҳсил бо назардошти хусусиятҳои инкишоф ва характери шифои беморӣ метавон ба он тағйиротҳои зарурӣ ворид намуд.

Нақшаи таълимии таъғоҳӣ барои таҳсил дар хона (намуна)

Р/т	Соҳаи таълим ва намуди машғулиятҳо	сарбории ҳафтаинаи таълим дар синфҳо								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Заб ва адаб. тоҷик	4	4	4	4	4	3	3	2	3
2	з.хориҷӣ					1	1	1	1	1
3	таърих ва ҳуқуқ					1	1	1	1	1
4	Математика	3	3	3	3	3	2	2	2	2
5	табиатшиносӣ	1	1	1	1					
6	география						1	1	1	1

7	биология						1	1	1	1
8	физика ва нучум							1	1	1
9	химия								1	1
10	сарбории ҳади ақали ҳатмӣ	8	8	8	8	9	9	10	10	11
11	машғулиятҳои ислоҳӣ-инфироӣ	2	2	2	2	1	1	1	1	1
12	Ҳамагӣ	10	10	10	10	10	10	11	11	12
14	сарбории ҳади ниҳой (максималӣ)	10	10	10	10	10	10	11	11	12

Эзоҳ:

Зимни таълим фанҳои биология, физика ва химия вобаста ба имконияти маҳдуди хонандагон бояд характери экологӣ дошта бошанд.

23. Ҳаҷми сарбории таълимии ҳатмии хонанда аз рӯи вазъи саломатии ӯ муайян гардида, дар синфҳои 1-4 набояд аз 8 соат, дар синфҳои 5-9 набояд аз 10 соат дар як ҳафта зиёд бошад. Дар сурати пешниҳоди тиббӣ миқдори соатҳо дар синфҳо метавонанд зиёд гарданд, вале набояд аз меъёри дар нақшаи таълимии заминавӣ нишондодашуда зиёд бошанд.

24. Ҳангоми ба роҳ мондани машғулиятҳои омодагии касбӣ (дар сурате, ки дар муассисаҳои таълимӣ ташкил карда шавад) миқдори хонандагон набояд дар гурӯҳҳо аз 6 нафар зиёд бошанд.

25. Таҳсил дар хона ва ё муассисаҳои таълимие, ки таҳсил дар хонаро ташкил мекунанд, бо забони давлатӣ (тоҷикӣ) сурат мегирад.

26. Дар муассисаҳои таълимие, ки таҳсил дар хона ташкил карда мешавад, кӯдакон бо роҳмати мақомоти тандурустӣ (вобаста ба номгуӣ беморихое, ки барои онҳо таҳсил дар хона пешбинӣ гардидааст) ва машваратгоҳҳои психологӣ-тиббӣ-педагогӣ (МПП) ба таҳсил фаро гирифта мешаванд.

27. Чалби хонандагон ба таҳсил дар хона аз ҷониби кормандони мақомоти маориф вобаста ба пешниҳоди сохторҳои тандурустӣ ва ризоияти падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) амалӣ карда мешавад.

28. Таълим дар муассисаҳои таълимие, ки таҳсил дар хона ташкил мекунанд, дар се зина: ибтидоӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ амалӣ мегардад.

29. Ба хонандагоне, ки норасоии нутқ доранд, машғулиятҳои фардӣ (25 дақиқа) ва гурӯҳии логопедӣ (на камтар аз 3 нафар) гузаронида мешавад.

4. Ҳуҷҷатгузорӣ

1. Барои ташкили таҳсил дар хона муассисаҳои таҳсилоти умумӣ бояд як қатор ҳуҷҷатҳоро омода кунанд. Аввалан, бояд чаласаи Шӯрои педагогӣ гузаронида шуда, қарори дахлдор қабул ва тавассути фармоиш расмӣ карда шавад.

2. Дар қарор бояд нишондодҳои зерин дарҷ гарданд:

-ба хонандагон дар соли хониши _____ имкони гирифтани таҳсил дар шаклҳои зерин дода шавад:

(экстернат, таҳсил дар хона, таҳсили ғоибона ва ғ).

-тибқи пешниҳоди нишондоди тиббӣ ва аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ба хонандагони зерини ниёзманд таҳсили инфиродӣ дар хона ташкил карда шавад:

(ному насаби хонанда)

-масъулият оид ба ташкил ва амалигардонии раванди таълим дар хона ба зиммаи _____ гузошта шавад.

(вазифа ва ному насаби шахси масъул)

3.Баъди қабули чунин қарордод шахси масъул Низомнома оид ба ташкили таҳсил дар хонаро таҳия намуда, роҳбари муассисаи таҳсилоти умумӣ онро тасдиқ менамояд. Баъдан муовини директор оид ба таълиму тарбия ё ин ки шахси масъули дигар аз падару модар (шахсони ҳуқуқие, ки онҳоро иваз мекунад) аризаҳо оид ба таҳсил дар хона ва маълумотномаҳо (нусха) аз муассисаи тиббиро чамъоварӣ намуда, чадвали дарсҳо ва нақшаҳои тақвимиро таҳия ва бо падару модари хонандагон (шахсони ҳуқуқие, ки онҳоро иваз мекунад) мувофиқа мекунад. Маҷмӯаи таълимӣ-методӣ (барнома, китобҳо, маводи таълимӣ, нақшаҳои тақвимӣ ва нақшаҳои яксоатаи дарсҳо, матни корҳои санчишӣ ва хаттӣ), нақша ва маълумотнома оид ба назорати дохилимактабиро омода мекунад.

4.Баъд роҳбари муассисаи таҳсилоти умумӣ оид ба таҳсили инфиродии хонандагон барои ҳар як хонанда дар хона, бо назардошти мавҷудияти нусхаҳои, ки дар дафтари (журналҳои) синфӣ гузошта мешаванд, фармон мебарорад. Таҳсил дар хона дар асоси қарордод миёни мақомоти давлатии идоракунии соҳаи маориф, муассисаи таълимӣ, хонанда ва падару модари вай (шахсони ҳуқуқие, ки онҳоро иваз мекунад) ташкил карда мешавад. Шакли намунавии қарордод оид ба таҳсил дар хона аз ҷониби мақомоти давлатӣ оид ба соҳаи маориф тасдиқ карда мешавад.

5.Пеш аз оғози соли хониш барои ҳар як хонанда журнали қайди машғулиятҳои фардӣ, ки дар он нишондодҳои зер ворид карда мешаванд, тартиб дода мешавад:

- таърихи машғулият дар мутобиқат бо чадвали дарсҳо;
- мундариҷаи мавзӯҳои гузашта;
- миқдори соатҳои мавзӯҳои гузашта;
- қайдҳои ҷорӣ.

6.Дар асоси қайдҳои мазкур меҳнати кормандони педагогии дар раванди таҳсил дар хона ширкаткунанда пардохт карда мешавад.

7.Дар журнали синфӣ дар қисмати чапи саҳифа дар хат барои қайдҳои дар муқобили ному насаби хонандаи азхудкунандаи барномаҳои таълимӣ дар шакли таҳсил дар хона чунин навишта мешавад: «Таҳсил дар хона, фармони №__ аз _____». Баҳоҳои рейтинг, нимсола, солона ва чамъбасти аз журнали қайди таҳсилоти фардӣ дар хона, ки падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) имзо гузоштаанд, ба журнали синфӣ гузаронида мешаванд. Дар ҳамин чо маълумот оид ба синфи дигар ва ё дар бораи хатми мактаби миёна аз ҷониби хонанда қайд гузошта мешавад.

8. Ҳангоми қисман вайрон (ё пурра гум шудан) шудани журнали синфии фардии таҳсил дар хона, дар бораи дараҷаи гум шудани ҳуччати мазкур (ё пурра гум шудан) санади ташхисӣ тартиб ва қарор бароварда мешавад. Дар ҳолати пешниҳоди асоснокшудаи комиссия, санад дар бораи безътибор дониста шудани журнал тартиб додашуда, оид ба гузаронидани маводи маҳфӯзмонда дар журнали нав қарор бароварда мешавад. Журнал дар бораи таҳсили фардӣ дар хона дар бойгонии мактаб 5 (панҷ) сол нигоҳ дошта мешавад.

9. Дар фармоиши директори муассисаи таълимӣ оид ба ташкили таҳсил дар хона бояд ному насаби кӯдаки имконияташ маҳдуд, суроға, муҳлати таҳсил, миқдори соатҳои фанни таълимдодашаванда, ному насаби омӯзгоре, ки онро мебарад, пешниҳоди тиббӣ оид ба намуди беморӣ ва муқаррар намудани таҳсил дар хона бошад.

10. Ҳангоми ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд бояд дар ҷузвдони онҳо ҳуччатҳои зерин пешниҳод шаванд:

- аризаи падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда);
- нусхаи фармоиши директори муассисаи таълимӣ оид ба ташкили таҳсил дар хона;
- ҷадвали дарсҳо, созишномаи хаттӣ бо падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда), ки бо мӯҳр ва имзои роҳбари муассисаи таълимӣ тасдиқ шудааст (2 нусха);
- журнали қайди машғулиятҳои гузаронидашуда.

5. Маблағгузории муассисаҳои таълимие, ки таҳсил дар хона ташкил мекунад

1. Маблағгузории муассисаҳои таълимие, ки раванди таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдудро ба роҳ мемонанд, тибқи қонунгузории амалкунанда дар доираи маблағгузории сарикасии муассисаҳои таълимӣ ба роҳ монда мешавад.

2. Барои омӯзгороне, ки илова ба сарбории доимияшон дар муассисаи таълимӣ боз бо кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона таълим медиҳанд, имтиёз дода мешавад.

3. Маблағгузории меҳнати омӯзгороне, ки бо кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона таълим медиҳанд, тибқи ҷадвали тақсимооти сарбории омӯзгорон (тарификатсия) ба роҳ монда мешавад.

4. Агар дар давраи таҳсил дар хона омӯзгоре, ки бо кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона таълим медиҳад, бемор шавад (зиёда аз як ҳафта), маъмурияти муассисаи таълимӣ вазифадор аст, ҷиҳати ҳалалдор нагардидани раванди таълим омӯзгори беморро муваққатан бо омӯзгори дигар иваз намояд.

5. Дар сурати бемор шудани кӯдаки имконияташ маҳдуде, ки дар хона таҳсил мекунад, пардохти музди меҳнати омӯзгор дар ин давра боздошта шуда, пас аз шифоёбии ӯ ва мувофиқа бо падару модари кӯдак аз ҷониби маъмурияти муассисаи таълимӣ амалӣ карда мешавад. Дар ин ҳолат маъмурияти муассисаи таълимӣ ба муҳосибот нусхаи фармоиш оид ба боз

доштани муваққати раванди таҳсил ва ё оғоз кардани раванди таҳсил пас аз шифоёбии кӯдакро пешниҳод менамояд.

6. Ҳуқуқ ва вазифаҳои иштирокчиёни раванди таълим

1. Хонандагон ҳуқуқ доранд:

-дар гирифтани таҳсилоти миёнаи умумӣ мутобиқ ба Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ, пешниҳод оид ба тақмили раванди таълиму тарбия дар муассисаи таълимӣ;

-ба эҳтироми ҳуқуқҳои инсонӣ, озодии вичдон, иттилоот ва нуктаи назари хеш;

-ба таври моддӣ ва маънавӣ қадр гардидан вобаста ба муваффақиятҳо дар таълим.

2. Хонандагон вазифадоранд:

-талаботи муассисаи таълимиро риоя намоянд;

-софдилона таҳсил намоянд, чиҳати бошуурона ва эҷодкорона аз бар намудани барномаҳои таълимӣ кӯшиш намоянд;

-шаъну эътибори кормандони муассисаи таълимиро эҳтиром намоянд;

-ҷадвали дарсхоро риоя намоянд ва дар муҳлати муқарраргардида барои таҳсил дар хона қарор дошта бошанд;

-дорои рӯзномаи корӣ бошанд.

3. Падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) ҳуқуқ доранд:

-ҳуқуқҳои қонунии фарзандашонро ҳимоя кунанд;

-барои ҳалли мушкилот ва ихтилофоти вобаста ба таълим ба миён омада ба маъмурияти муассисаи таълимӣ ва ё мақомоти идоракунии маориф (шуъба, раёсат, Вазорати маориф) муроҷиат намоянд;

-бо иҷозати маъмурияти муассисаи таълимӣ дар дарсҳо иштирок намоянд;

-дар ҷадвали дарсҳо вобаста ба қобилият ва завқи фарзандашон оид ба даровардани тағйирот пешниҳод намоянд.

4. Падару модар (шахсони онҳоро ивазкунанда) вазифадоранд:

-талаботи муассисаи таълимиро пурра ва бечуну чаро иҷро кунанд;

-завқи кӯдакро дар таҳсил ба мактаб дастгирӣ намоянд;

-оид ба пешниҳоди духтур ва махсусияти речаи кӯдак омӯзгорро хабар намоянд;

-чиҳати азхудкунии барномаҳои таълимӣ барои гузаронидани машғулиятҳо дар хона шароит фароҳам оваранд;

-дар давоми рӯз сари вақт доир ба ҳолатҳои беморӣ ё набудани кӯдак, инчунин, барқарор кардани машғулиятҳо маъмурияти муассисаи таълимиро огоҳ намоянд;

-назорати доимии рӯзномаи иҷроии вазифаҳои хонагӣ аз ҷониби кӯдаки дар хона таҳсилкунандаро таъмин намоянд.

5. Уҳдадорҳои кормандони педагогӣ

Омӯзгор вазифадор аст:

-барномаҳои давлатиро бо назардошти самт ва завқи кӯдакон иҷро намояд;

-малакаву маҳорати кори мустақилона бо китобҳои дарсӣ, дастур ва адабиётҳоро инкишоф диҳад;

-хусусиятҳои беморӣ, реча ва ташкили машғулиятҳои хонагиро донад;

-ҳангоми таҳияи нақшаи машғулиятҳои инфиродӣ ба сарбории онҳо роҳ надиҳад;

-журналҳои қайди машғулиятҳоро сари вақт хонапурӣ намояд;

-ба роҳ мондани рӯзномаи хонандагон ва қайдҳо дар онро (ҷадвали дарсҳо, аттестатсия, қайди вазифаи хонагӣ) назорат намояд.

6. Уҳдадорихои роҳбари синф:

-ҷадвали дарсҳоро бо омӯзгорон, падару модари (шахсони онҳоро ивазкунанда) кӯдаке, ки дар хона таҳсил мекунад, мувофиқа намояд;

-бо кӯдакон ва падару модари онҳо алоқаи зич дошта бошад, одат ва хусусиятҳои хоси ҳолати саломатии онҳоро ошкор намояд;

-бароҳ мондани рӯзномадорӣ ва истифодаи онҳоро назорат намояд.

7. Уҳдадорихои маъмурият:

-иҷрои барномаҳои таълимӣ, методикаи таҳсили инфиродии хонандагон, ба тартибдарории ҳуҷҷатҳо на камтар аз як маротиба дар як рейтингро назорат барад;

-сари вақт гузаронидани машғулиятҳо дар хона, ба роҳ мондани журнали баҳисобгирии кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хонаро назорат барад.

7. Тартиби идоракунӣ

1. Роҳбарии умумии таҳсили кӯдакони имконияташон маҳдуд дар хона ва омӯзгорон дар дӯши роҳбари муассисаи таълимӣ қарор дошта, ӯ дорои салоҳиятҳои зерин аст:

-қабули қарор оид ба ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд;

-таҳия ва тасдиқи Низомномаи муассисаи таълимӣ оид ба ташкили таҳсил дар хона барои кӯдакони имконияташон маҳдуд;

-назорат оид ба ташкил ва ба роҳ мондани таҳсил дар хона.